

A Fővárosi Ítéltábla a Törös Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Szigeti Szabolcs Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen 7.310.723,- Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. október 8. napján kelt 3.G.40.086/2011/25. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft + áfa másodfokú költséget.

Kötelezi az alperest, hogy az illetékfeljegyzési jogára tekintettel fizessen meg az államnak, az adóhatóság külön felhívására 584.800,-(Ötszáznyolcvannégyezer-nyolcszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 1996. szeptember 10-én haszonkölcsön elnevezésű szerződést kötöttek, amely szállítási, bérleti és lízingszerződési elemeket is tartalmazott.

A szerződésben a felperes kötelezte magát arra, hogy 3.252.000,- Ft + áfa értékben egy diagnosztikai berendezést bocsát az alperes rendelkezésére. Az alperes ezen műszer használata fejében vállalta, hogy a felperestől 1996. szeptember 1. napjától számítottan nyolc szerződéses év folyamán, összesen 28.000 liter C.... terméket vásárol a szerződés szerinti, éves bontásban. A felperes a diagnosztikai műszert ténylegesen bruttó 4.449.000,- Ft-ért szerezte be, amelyben a beszerzéshez kapcsolódó költségek is benne vannak.

Az alperes a szerződés 4. és 16. pontjai alapján összesen 38.304 liter kenőanyag vásárlási kötelezettséget vállalt, aminek nem tett eleget, mivel csak 12.003,5 litert vásárolt.

Az alperes a 2004. szeptember 24-én kelt levelében tett javaslatot a diagnosztikai műszer visszaszolgáltatására. A felperes a műszert megtekintette, majd úgy döntött, hogy a szerződés 6. pontja alapján a szerződéses kötelezettség maradék részének kamatos kamattal növelt értékét kéri az alperestől. Ezt követően a felperes több alkalommal felszólította az alperest fizetési kötelezettségének a teljesítésére,

amelynek azonban az alperes nem tett eleget.

A felperes a 2007. május 2-án benyújtott, majd módosított keresetében az alperest a Ptk. 298. §, 198. § (1) bekezdés és 201. § (1) bekezdés, valamint a szerződés 6. pontja alapján kérte kötelezni 7.310.723,- Ft tőke, ennek 2003. szeptember 2-tól a kifizetés napjáig járó, az MNB mindenkor mérvadó kamatidőszakban érvényes átlagos kamatlába kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére.

Előadta, hogy a szerződésnek megfelelően a diagnosztikai műszer szolgáltatási kötelezettségének eleget tett, ugyanakkor az alperes csak 12.003,5 liter kenőanyagot vásárolt, szemben a szerződés 4. és 16. pontja alapján meghatározott 38.304 liter kenőanyag vásárlási kötelezettséggel. Az alperes által fizetendő összeget a szerződés 6. pontja alapján számolta ki.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Ellenkérelmében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a szerződés 5. és 8. pontjai a felperes az 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 11. §-ába ütköző magatartása miatt semmisek, ezért nem tartozik a felperes felé elszámolási kötelezettséggel; ezzel kapcsolatban kérte az eredeti állapot helyreállítását. Hivatkozott a Gazdasági Versenyhivatal Vj-007/2008/178. számú döntésére. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a Ptk. 312. § (3) bekezdése szerint a teljesítés az alperes oldaláról lehetetlenné vált, amiért a felperes felelős. Harmadlagosan a mennyiség tekintetében vitatta a felperes állításait, mert ténylegesen 21.314 liter C.... terméket vásárolt a felperestől.

Előadta, hogy a felperes a szerződés megkötésének időpontjában még kedvező áron biztosította számukra a kenőanyagot, ezért azt csekély árrés alkalmazásával, haszonnal tudta továbbértékesíteni az ügyfelek részére. Rövid időn belül azonban a felperes által biztosított árak olyan mértékben piacképtelenné váltak, hogy ügyfeleik a bevásárlóközpontokban jelentősen olcsóbban tudták megvásárolni az adott olajtermékeket, ezért a kínálatuk lényegében eladhatatlanná vált. Ezt a problémát többször jelezte a felperes vezetősége felé, azonban nem találtak rá megoldást.

A felperes az alperes ellenkérelmének az elutasítását kérte.

A Budapest Környéki Törvényszék a 2012. október 8. napján kelt 3.G.40.086/2011/25. számú ítéletében a felperes módosított kereseti kérelmének helyt adott és az alperes ellenkérelmeit elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.310.723,- Ft tőkét és ennek 2003. szeptember 2. napjától a kifizetés napjáig járó, a Magyar Nemzeti Bank mindenkor mérvadó kamatidőszakában érvényes átlagos kamatláb kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 219.000,- Ft + 219.600,- Ft illetéket és bruttó 350.000,- Ft ügyvédi költséget mint perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a szerződés 6. (helyesen 16.) pontja a szerződés 1. pontjában megjelölt értéknél nagyobb értékben határozta meg a

berendezés árát, amellyel kapcsolatban az alperes vállalt kenőanyag vásárlási kötelezettsége arányosan módosult, azaz többletvásárlási kötelezettsége keletkezett. A berendezés tényleges értéke 4.449.000,- Ft volt, ezért az alperesnek összesen 38.300,92 liter kenőanyag vásárlási kötelezettsége keletkezett. Ezen kötelezettségből azonban az alperes csak 12.003,5 liter kenőanyag vásárlási kötelezettségének tett eleget. Az alperes nagyobb mennyiség vásárlását állította, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján fennálló bizonyítási kötelezettsége körében azonban ezt meghaladó mennyiséget nem tudott bizonyítani.

Nem fogadta el az elsőfokú bíróság az alperes versenytilalmi rendelkezésekbe ütköző kifogásait sem, mivel a felek komplex, több évre szóló szerződést kötöttek, amelyben többek között a felperes megfinanszírozta az alperes részére a kifejezetten az alperes kérésére vásárolt eszközt, amelynek fejében vállalta az alperes az értékesítést.

Az alperes által csatolt GVH határozat 2009. szeptember 28-án kelt, amellyel egy utólagos felülvizsgálati eljárást indított, azonban az alperes által csatolt határozat nem teljes terjedelmű, ezért ez alapján nem állapítható meg az alperes által állított Tptv. 11. §-ába ütköző felperesi magatartás. Ezt erősíti a felperes által 23/F/1. alatt csatolt VB-110/2011. (helyesen: B-110/2011.) számú végzés is, amelyben a felperes ellen indított eljárással kapcsolatban a versenyhivatal megállapította, hogy annak megindításának feltételei nem állnak fenn.

A szerződés 12. pontjában a felek kifejezetten abban állapodtak meg, hogy a részleges érvénytelenségre való rendelkezéseket alkalmazni kívánják a szerződéses jogviszonyukban, ezért megalapozott a felperes azon álláspontja, hogy nem kell azt vizsgálni, hogy a jogszabályba ütköző rendelkezések nélkül a felek a szerződést megkötötték volna-e vagy sem.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés nem lehetetlenült, mivel a felperes végig teljesítette a szerződéses kötelezettségét, az alperes a szerződés egész tartama alatt vásárolt, ha nem is olyan mértékben, mint amelyet a szerződésben vállalt.

Mindezekre tekintettel a felperes módosított kereseti kérelmének megfelelően marasztalta az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését kérte, és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben marasztalását.

Álláspontja szerint a felperes semmivel sem bizonyította, csak állította, hogy az általa beszerzett diagnosztikai műszer értéke meghaladja a szerződésben meghatározott és a szerződő felek által elfogadott értéket. Hivatkozott arra, hogy már 2004-ben javaslatot tett a felperesnek a műszer visszaszolgáltatására, ettől azonban a felperes elzárkózott.

Állította, hogy a felperes nem tett eleget a GVH Vj-007/2008/178. számú határozatában foglaltaknak, azaz az öt évnél hosszabb időre kötött szerződésekben található versenytilalmi kikötéseket nem hozta összhangba a Tptv. előírásaival, ennek azonban az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget. Ezzel szemben a

felperes által hivatkozott és az ügygel semmilyen összefüggésben nem lévő B-110/2011. számú egyedi ügyben hozott döntésre hivatkozott az ítélet indokolásában. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a GVH által közzétett határozatok publikusak, ezért azokat a bíróság is jogosult teljes terjedelmében megismerni, emiatt annak becsatolása indokolatlan lett volna, de erre a bíróság nem is hívta fel.

A felperes a szerződés megkötésekor monopol helyzetben volt az olajpiacon, az lehetetlenítette el a helyzetüket, hogy 1999-ben a kenőanyagok árai hirtelen leestek, a felperes azonban nem csökkentette az árait és nem versenyképes árakon történő beszerzésre kényszerítette a partnereit. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés pontjaira úgy hivatkozott az ítélete indokolásában, hogy az általa felhívott pont vagy nem is szerepel a szerződésben, vagy nem az elsőfokú bíróság által hivatkozott tartalommal.

Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az eljárás során az alperes a teljesítés tekintetében elismerésben volt, ezzel szemben végig arra hivatkozott, hogy a felperes által megjelölt sokkal jelentősebb mennyiséget vásárolt, azaz nem volt szó elismerésről.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával szemben az eljárás során becsatolta azokat az iratokat, amelyekben jelezte a felperes felé, hogy nem kellően versenyképesek a kenőolajok árai, az ügyfelek által kiskereskedelmi forgalomban megvásárolt olajtermékek számláit is csatolta. Az elsőfokú eljárásban többször hivatkozott arra, hogy a felperes tudott a nehézségekről, azokról azonban nem kívánt tudomást venni, ezért a Ptk. 312. § (1) bekezdésében foglaltaknak maradéktalanul eleget tett.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének meghozatalakor nem volt figyelemmel a 2012. október 2-án előterjesztett előkészítő iratra és annak mellékleteire, ezen bizonyítékok figyelmen kívül hagyását az ítéletben meg sem indokolta.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte.

A berendezés értékét az elsőfokú eljárás során végig 4.449.000,- Ft-ban határozta meg, a 2007. október 19-én kelt előkészítő iratához csatolásra kerültek az ezt alátámasztó bizonylatok és elszámolások.

A felperes állításával szemben a GVH által hivatkozott határozatának az alperes eleget tett. Ennek alapján a perbeli szerződés módosítására azért nem került sor, mert az korábban megszűnt, megszűnt szerződés módosítása fogalmilag kizárt.

A Pp. 164. §-a alapján az alperesnek az általa hivatkozott bizonyítékokat külön felhívás nélkül is be kellett volna csatolnia.

Az elsőfokú eljárásban 12.003,5 liter kenőanyag megvásárlását ismerte el, amennyiben a felperes szerint ennél többet rendelt meg, úgy ezen állítását neki kellett volna bizonyítania. A lehetetlenüléssel kapcsolatban előadta, hogy a rendelkezésre álló iratanyagban a szerződés hatálya alatti lehetetlenülésről a felperest tájékoztató alperesi levél nem áll rendelkezésre. Amennyiben lenne ilyen levél, az teljesen irreleváns, mivel a szerződéses évek alatt az alperes mindvégig rendelt a kenőanyagokból, ezért a szerződés nem lehetetlenült, annak módosítása

íránt az alperes a Ptk. 241. §-a alapján nem kezdeményezett eljárást.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és megalapozott jogi indokolással marasztalta az alperest a felperes kereseti kérelmében foglaltaknak megfelelően.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére nincs ok, mivel az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el, erre az alperes a fellebbezésében nem is hivatkozott és további bizonyítási eljárás lefolytatására sincs szükség, amire vonatkozóan az alperes ugyancsak nem terjesztett elő semmilyen indítványt.

Az elsőfokú bíróság valóban iratellenesen állapította meg, hogy az alperesi teljesítés tekintetében az eljárás során az alperes elismerésben volt, mivel az elsőfokú eljárásban végig vitatta a felperes által megjelölt alperesi megrendelés alapján teljesített kenőanyag mennyiségét. A 2008. szeptember 23-án tartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy nem vitatja, hogy a szerződésből eredően fizetési kötelezettsége áll fenn a felperessel szemben, annak összegét azonban nem ismeri el. A 2012. szeptember 24-én tartott tárgyaláson is azt adta elő, hogy vitatja a mennyiség tekintetében a felperesi állítást. Ez az iratellenes megállapítás azonban az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolta, az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését nem indokolja.

Helyesen hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a haszonkölcsön szerződésben szereplő, az alperesnek biztosított, diagnosztikai berendezés tényleges értékét a 2007. október 19-én kelt előkészítő irata mellékletét képező számlával és bizonylatokkal igazolta. Az alperes az elsőfokú eljárásban egyébként a diagnosztikai berendezés felperes által megjelölt és igazolt értékét nem vitatta, védekezése az általa a felperestől megrendelt és megvásárolt kenőanyag mennyiségére, továbbá a felperessel kötött haszonkölcsön szerződés semmisségére és annak lehetetlenülésére terjedt ki.

Az alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy 2004. szeptember 24-én javasolta a felperesnek a diagnosztikai berendezés visszaszolgáltatását. A felperes a berendezést az alperesnél megnézte, majd úgy nyilatkozott, hogy nem kíván élni ezzel a lehetőséggel. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek által kötött haszonkölcsön szerződés 6. pontja a felperesnek választást biztosít az alperes által a haszonkölcsön szerződés 4. pontjának megszegése esetére: vagy

a szerződéses kötelezettség maradék részét kéri kamatos kamattal növelve, vagy a szerződés 1. számú mellékletében felsorolt tárgyak azonnali visszaadását. A felperes a haszonkölcsön szerződésben biztosított jogánál fogva azt választotta, hogy a szerződéses kötelezettség maradék részét kéri kamatos kamattal növelve, ezért a felperes terhére nem esik az, hogy az alperes felajánlását a diagnosztikai műszer visszavételére vonatkozóan nem fogadta el.

Az alperes által a fellebbezésben hivatkozott Vj-007/2008/178. számú határozatában a Gazdasági Versenyhivatal a felperes által a szerződéseiben meghatározott bruttó fogyasztói ár alatti értékesítést tartalmazó korlátozó rendelkezésére állapította meg, hogy azok alkalmasak a gazdasági verseny korlátozására. Megállapította továbbá azt is, hogy a felperesnek a gépjármű szervizekkel kenőanyag értékesítése tárgyában öt évnél hosszabb vagy határozatlan időre kötött versenytilalmi kikötései alkalmasak a gazdasági verseny korlátozására, ezért kötelezte a felperest, hogy ezen szerződéses kikötéseket a határozat kézhezvételétől számított három hónapon belül hozza összhangba a Tpvt. rendelkezéseivel. Ez a kikötés a peres felek által kötött haszonkölcsön szerződés 14. pontjában is szerepel, mivel a peres felek közötti haszonkölcsön szerződés, annak határozott időtartamának lejártakor, azaz 2003. augusztus 30-án megszűnt, ezért a felperes az öt évvel később hozott versenyhivatali határozat alapján azt már nem tudta módosítani. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a GVH Vj-007/2008/178. számú határozatban foglaltakat, mivel annak a jelen perbeli jogvita elbírálására nincs kihatása. Ezen versenyhivatali határozattal kapcsolatban alapos az alperesnek azon fellebbezésben tett előadása, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által közzétett határozatok publikusak, azokat bárki teljes terjedelmében megismerheti, azonban az alperes által az elsőfokú eljárásban csatolt határozatrész a jelen perbeli jogvita elbírálása során elegendő volt, amiből a másodfokú bíróság megállapította, hogy az az általa az elsőfokú eljárásban védekezéseként előadottakat nem támasztotta alá, mivel az alperes az elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmében nem a felperes által meghatározott bruttó fogyasztói ár alatti értékesítést korlátozó rendelkezést kifogásolta, hanem a haszonkölcsön szerződés 5. pontját, amely az egyes termékek beszerzési árára és a haszonkölcsön szerződés 8. pontját, amely hasonló szerződés kötését tiltotta, ezekre állította a Tpvt. 11. §-ának megsértését.

Az elsőfokú bíróság valóban a Gazdasági Versenyhivatal B-110/2011. számú egyedi ügyben hozott döntésre is hivatkozott. Az ítéletében a határozatból több részt idézett, azonban nem erre alapította a döntését és nem is alapíthatta, mert nem indított a Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárást ebben az ügyben a felperes ellen, azok feltételei fennállásának hiányában.

A Ptk. 583. § (1) bekezdése szerinti haszonkölcsön szerződés 5. pontja alapján az egyes termékek beszerzési árát a C.... mindenkor érvényes árjegyzéke tartalmazza. A felperes a haszonkölcsön szerződésben nem vállalt kötelezettséget arra, hogy a piac változása esetén a kenőanyagok árait csökkenteni fogja, az alperes a szerződés aláírásakor és a szerződés fennállása alatt tudta, hogy a kenőanyagok beszerzési árát a felperes mindenkor érvényes árjegyzéke tartalmazza.

A peres felek 1996. szeptember 10-én 1996. szeptember 1-jei hatállyal határozott időre, azaz 84 hónapra kötötték a haszonkölcsön szerződést, amely a 84. hónap lejártával, azaz 2003. augusztus 30-án megszűnt. A szerződés hatálya alatt az alperes folyamatosan rendelt a felperestől, azonban nem olyan mennyiségben egyik évben sem, ahogy azt a felek által kötött haszonkölcsön szerződés meghatározta. Mivel a haszonkölcsön szerződés teljes időtartama alatt folyamatos volt a peres felek teljesítése, ezért a szerződés lehetetlenülése jelen esetben szóba sem jöhet. Mindezekre tekintettel irrelevánsak azok az elsőfokú eljárásban az alperes által becsatolt iratok, amelyekben jelezte a felperes felé, hogy a kenőanyagok árai nem kellően versenyképesek. Önmagában a magas árra való hivatkozás miatt a szerződés nem lehetetlenült.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a fellebbezésében azt, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a 2012. október 2-án előterjesztett előkészítő iratban foglaltakat. A másodfokú bíróság a felterjesztett iratokból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben a 2012. szeptember 24-én tartott tárgyaláson a tárgyalást berekesztette és a határozat kihirdetését halasztotta el 2012. október 8-ára. A 2012. október 8-án tartott tárgyaláson annak ismételt megnyitására nem került sor, ezért a tárgyalás berekesztését követően az alperes által benyújtott iratok értékelésére nem volt eljárásjogi lehetőség. Ezen túlmenően az alperes előkészítő irata valóban 2012. október 2-án kelt, azonban az az elsőfokú bírósághoz 2012. október 9-én érkezett meg, azaz a határozat kihirdetését követő napon. Mivel a határozat kihirdetésére az ezt megelőző napon már sor került, ezért ezen előkészítő irat és mellékletei figyelmen kívül hagyását az elsőfokú bíróságnak meg sem kellett indokolnia. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a 2012. október 2-án kelt előkészítő irat mellékleteinek egy része a tárgyalás berekesztése előtt az elsőfokú eljárásban az alperes részéről már becsatolásra került, azokat az elsőfokú bíróság a határozata meghozatalakor értékelte is.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában a haszonkölcsön szerződés pontjait részben valóban helytelenül jelölte meg és részben más tartalommal, amelyek kijavítással orvosolhatók, mert nyilvánvalóan elírás történt. Az alperes a fellebbezésben ezeket az elírásokat csak példálózóan jelölte meg, kijavítás iránti határozott kérelmet - aminek az elbírálása a Pp. 224. §-a alapján az elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozik - nem terjesztett elő.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségét megfizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján, mérlegeléssel állapította meg.

Az alperes a fellebbezésének eredménytelenségére és illetékfeljegyzési jogára

tekintettel az általa le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket köteles az államnak, az adóhatóság külön felhívására a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján megfizetni.

Budapest, 2013. év szeptember hó 5. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
előadó bíró

. Gáspár Mónika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő